

Ewa Szary

"Litaratura a obyczaj. / "Choroba romantyczna" w pamiętnikach i dokumentach I połowy XX wieku / . , Janina Kamionkowa [w:] "Problemy socjologii literatury", Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/43, 126

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ KAMIONKOWA Janina: Literatura a obyczaj. /"Choroba romantyczna" w pamiętnikach i dokumentach I połowy XX wieku/. W: Problemy socjologii literatury. Pod redakcją J. Sławińskiego. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. XXIII, s. 269-295.

Rozprawa socjologiczno-literacka podejmująca próbę konfrontacji obyczajowości romantycznej z literaturą tego okresu. Na podstawie pamiętników i dokumentów biograficznych rekonstruuje autorka jeden z romantycznych obyczajów /oraz wiążący się z nim system wartości, akceptowanych i nie akceptowanych w społeczeństwie/: jest nim "choroba wieku", "choroba romantyczna", "choroba Wertera". Rekonstrukcja polskich odmian tej "choroby" zawiera opisy losów biograficznych /"karier społecznych"/ realizujących - bądź nie realizujących - ogólny wzorzec osobowy istniejący w Romantyzmie.

BP/43

E.Sz.

/V/ MACIEJEWSKI Janusz: Folklor środowiskowy. Sposób jego istnienia, cechy wyodrębniające. /Na przykładzie "folkloru szlacheckiego" XVII i XVIII w./. W: Problemy socjologii literatury. Pod redakcją J. Sławińskiego. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. XXIII, s. 249-269.

Pojęciem "folklor" środowiskowy określa autor spontaniczną twórczość pewnych wyodrębnionych środowisk stanowych, terytorialnych bądź zawodowych, powstającą na marginesie kultury oficjalnej. Ma ona cechę opozycyjności wobec kultury oficjalnej i nosi wiele cech tradycyjnego folkloru chłopskiego, choć od niego także różni się poważnie, m.in. tym, że jest tylko częścią ogólnej kultury danych środowisk, jest niejako przypisana do kultury oficjalnej "mass-kultur", jest literaturą dla ludu, literaturą dla dzieci. Jako przykłady "folklorów" środowiskowych wymienia autor "folklor": "dziecięcy", "uczniowski", "żołnierski", "dziadowski", "folklor przedmieść", "folklor szlachecki" itp. Temu ostatniemu poświęca więcej uwagi, przeprowadzając pararele z folklorem chłopskim - z jednej strony, a kulturą oficjalną sarmatyzmu - z drugiej, oraz egzemplifikując na nim główne cechy "folklorów" środowiskowych.

BP/43

J.M.